



ANGUTIT INUUKTUTLU HANAQIDJUTIKHANGIT MALIKHAUTIKHAIT UUKTUUTIKHANGITLU

MALIKTAKHAIT UUKTUQTUNUN

1. Ilaujumajut tukhiraqtut hivajaqtakhait Havakviat Inuliqijit kivgaqtianik unipkaarlugit apiqhuilutikluuniit taapkuninnga Angutit Inuuhuktutlu Hanaqidjutikharnik Aituutikharnik Ilihaidjutikhangit:

Qaritauyakkut: socialadvocacyinitiatives@gov.nu.ca

**Arnakallak Building, No. 224
P.O. Box 1000, Station 1240
Iqaluit, Nunavut
X0A 0H0
Kajumiktukkut: 867-975-5298**

2. Uuktuutit aulahimaaqtumik piyauniaqtut titirakkut uvaluuniin qaritauyakkut kayumiktukulluuniin.
3. Uuktuqtun ilitugipkaktauniaqtun taima uuktuutikhat piyaugumik.
4. Uuktuutit titiraqtaulutik Inuktitut, Inuinnaqtun, Qablunatun Uivitunluuniit.

PINAHUARUTI HIVUNIKHANGIT

Pidjutingat Angutit Inuuhuktutlu Katimadjutikhainut ikayuutikhainik nunani hanaqidjutikhangit ihumagiplugit pivalliadjutikhainik mikiyunik havaakhanik, pinahuarutit, uvaluuniit ikayurvikhainik ikayurahaqhugit angutit inuuhuktutlu ayuqhautiqaqtut, ikayuutikhainik akuktauvakhimayut tuquffihuktitauhimayut, ikayugianganiaku aanniaqtailinikkut mamitirnikkutlu. Havaaqhangit malikhautiqaqtukhat talvuuna Inuit Inuqatigiingnikkut Akhuurutigiyangit imailiuktukhatlu:

- Amigaigyuumirlugit angutit inuuhuktunutlu talvanga ilauhimagiiktunik naupkaqlugit pitquhitikkut pilutik imaalu imaaluunniit nunallaami ilihimayakhangit ayuittiaqhimaghainiklu, ilituqhaiyaangatlu tuquffihuktitauhimanikkut, umingaluuniit
- Naupkaqlugit nunallaami inivikhait piliuriami nutaanik katimayukhanik Angutinut Inuuhuktunutlu hivunikhaqaqlutik naupkarnianik pitquhitikkut imaalu imaaluunniit qauyimanikkut ayuiqhalugitlu havaakhat, ilitturipkainiqlu tuquffihuktitauhimanikkut.

PITTAQTUT UUKTUQTUT

Pigiaqaqtunut uukturumayunut ilaayut inuk kituliqaak, nunalaani maniliungit katimayit, haamlatkuni kuapulaisitkut pidjutiqaqtut piqautikhainik ***aullahimaaqtukharnik*** ikayuutikhainik Angutit Inuuhuktutlu pivalladjutikhainikluuniit ***nutaanik*** uuktuutikhainik naunaqhimayunik ihariagiainik Angutit Inuuhuktutlu.

PITTAQTUT HAVAAGHAT

Pigiaqaqtut havaakhanut ilaayut, kihimi tahapkuanginaungit:

- 1) Ayuiqhaqatigiitkut ikayuutaayunik ilittuhaiyakhanik kangiqhimayutlu ayuqhautainik atuqtauvakhimayunik angutit inuuhuktutlu.
Imaa angayuqqangunikku ayuikhautikhanik, munagiyangat ihumaluutigiyunik, ikayuutikhaniklu ihuimaluutimingnut, mamitiutikhaniklu ayuqhautauvaktunik ningaqaunirmit, aallaniklu
- 2) Uuktuutikhanginik turrangayunik angutit inuuhuktutlu ayuiqhavikhainik, havaakhahiurnirmutlu pivalladjutikhainik, uvaluuniit ayuiqhattiarumayunik pitquhikkut ayuiqhautikhainik.
Imma ayuiqhautikhainik aullaqtiutikhainik angutit katimayikhainik, uuktuutikhanik manikhainut titirarnirmik, havaarihimavaktarnik titirauhikhainik havaakhakhiurutikhanik, havaakhanut pivalladjutikhainik, iliharvikhamingnit atuqtakhainik, havaakhanut hanaiyautikhanik ikayuutikhat, aallaniklu
- 3) Uuktuutikhangit ikayuutikhat angutit inuuhuktiutlu pidjutikhainik ikayuqtaudjutikhanik, atuuliffarutikhainik Inuit ilitquhiinik, uvaluuniit hanalutik qayangnairutikharnik katimavikhainik angutinut.
Uuktuutigilugu una. hanaqilutik inungnut qaritayakkurutikhainik nunallaani ikayuqtauvikhainik, ilitquhikkut mamitirnimik huliakhaini, ilitquhikkut uqauhirmingnik nallautikkut tuhapkailutik, uvaluuniit hanaqilutik nunani katimavikhainik angutit, hunavalungniklu.
- 4) Ayuqhaqatigiiklutik nunamilu ahiqpanik hulipkailutik ikayuutikhanik inuuhirmingni ayuiqtakhainik ayuqhaudjilutiklu ilitquhinik anguniarnirmik, aullarnirmiklu atuqtakhainik.
Imma ingilrarnitanik hanalruhiurnirmik annautikhaniklu atuqtakhaliurnirmik, anguniarutikhanik aullarutikhaniklu ayuiqhautikhanik, hunavalungniklu.

Inuuliqiyitkut (DFS) manikhaqaqtut hailiyunik mikiyunut nunani havaaqhainik.

Havaakhaq avatqumangitut \$20,000.

Uuktuqtut hivayaqtauniaqtut ilaliutiyughanik kangiqhidjutinik naunaiyainirmunluuniin tughitumingnun.

PITAAQTUT AKILIGAKHAT

- Atuqtakhanginik havaakhanut hanaqidjutikharnik (uuktuutigilugu, mirhungniq, anguniarutikhat, hanalruhiurutikhanik hunavalungiklu.)
- Atuqtakhainik/ingilrutikhanik nunami ahiqpanik auqtakhainik (imma., sikiituuq/ATV hatanik akiliutikhainik, tupirnik aturutikhainut akiliutikhainik, Hiuryungmik, aallallu.)
- Tamuagakhkhat/niqqainait niqqit
- Katimayinut Akiliukhiarutit/Akiliqtaudjutit Inirnikhanut
- Hanalrutit
- Aadjiliurutit titiqqamun, titiqqat, maligakhat, aallallu.
- Kamayiuyup akiliqtutait
- Katimaviyuyunut akiliqtutait atuqtauhimayunik Angutinun katimayarangata

Naunaiqtakhat: akiliqtauyukhanut pidjutiqaqtukhayut uuktuutimut havaakhamut atuqtauyukhayutlu titiraiiqhimayut atuqtauvikhaniklu.

PILIMAITAMINGNIK AKILIQTUKHAJUNUT

- Angiyutinut Havaakhat
- Imiqtautinut Annaqtautinut Alruyaqtuutinutlu munaqidjutikhainut akikhainik
- Niuvrutikhanik niqikhainik niqikhaningianingni suuturviitluuniit inungnut niriviit
- Hulipkaidjutikhat akianit tarium nunani nunarjuani Kanatamilu ihumagijajut

IHVRIUDJUTIKHAQ HAVAGIAQAQTUNIKLU ILAUJAANGAT

Uuktuutikhat ihivriuqtauniaqtun tapkunanga ihivriuqtiuyut katimayiit niruaqtauhimayunik talvunga Aulapkaiyimin Ilagiitunun Inuuhiringnikkut. Tamna uuktuqtum pigiaqaqtainik upautiyaangat ihivriudjutikharnik atuqtakhanik ihumagiyauniaqtuq talvuuna naunairutitigun tuyuqtauhimayut talvani tukhidjutikharni.

Ihivriuqtit katimajjit hivajaniaqtait uuktuqtut ilaliutihimajughanik kangiqhidjutinik pitquilitikluuniin ahiagut maniliqtungnirmun pinahuarutinun kitut havaaghat pijaarnirinun.

(Naunaiqhimalugu - Katimayit ihumaliugiaqaqtun maniktaqvikharnik havaaqharnik qullirutiaqaqtunik ataani atautimiitun tukhiqtauhimayut)

Ihuarninganik Ihumaliurutingallu Havaakhap

- Qanuqtut havaakhaq ikayuutauniaqqa ikayuutikhanik angutinun inuuhuktunutlu nunangni?
- Hunauvat aallanik ikayuutauhunguyunik nunanganut?
- Qanuqtut hivitunikhaqaqtat ikajuutikhanik nunanganut?
- Qanuqtut havaakhaq havaktauniaqqa?
- Qanuqtut ihuariakhanik naunaijaqtauhunguva havaakhaq?
- Kitkut ilauniaqqaq atuliqpallianikhanut havaakhap?

Nunallaani ikajuqvikhat

- Qanuqtut hivituninganik nunaqatigiiktut ikajuqtiuniaqqaqat ilaulutiklu havaakhmut?
- Qanuq upalungaiqhimavit ilittuqhaijakmi taffuminga havangujumik nunagijaqni? Aalanun nunallaanun?
- Qanuqtut havaakhaq aturniani nunaqatigiiktut ikajuutikhainik?
- Qanuriniit ihumagijaujullu uqautuniaqqaqat aallanut nunallaani?

Maniit Atuqtakhat

- Tamna manikhat akitujut atuqtaujukhat ilaujut ihuaqtumik tautuminaqtunik akikhaqaqtun?



Uuktuqtun Naunaitkutait	
Maligatigut atiit pidjutikhait timiujut:	
Inuk hivajagakhaq imaalu havaanga havagvingmi:	
Aalla Inuk hivajagahaq havaagijaalu talvani havakvingmi:	
Titiraqvikkut:	
Qaritaujakkuurutaa:	Hivajautip Nappaa:
	Kajumiktukkut Nappaa:
Atia Havaakhap naittumiklu naunajautaa (30nik taininik ikitqialuuniin):	
Havaakhap Aullaqtirvia Ublua (ublua/tatqiqhiutaa/ukiunga):	Havaakhap Nutqarvikhaa Ublua (ublua/tatqiqhiutaa/ukiunga):
Atautimiitun Havaakhap mangit naunaitkutait (takulugu iluaniituq titiraq):	Attautimun Manikhanik Piyumayut



Havaap Naunaiyautait – Illiutilugit Ilaliutihimayut titiqat piyariaqaqat

Tunilugit naunaiyaqhimayut havaaghamun uvaluuniin ilaliutilugu havaaghap tukhiutaa. Ilaulugu kituliqaak naunaitkutikharnik ikajuutiginiqatavut ihivriugianganik havaakhat uuktuutikhatlu talvuuna Angutit Inuuhuktunlu Hanaqidjutikhangit Malikhautikhangitlu.

Havakhamik naunaijautikhainik titiraqtaujukhat hivunikhnik imatut:

- 1. Kangiqhipkaidjutikhait:** Kangiqhipkaqlugu havaaghaq uvalu naunaiyaqlugu qanuq ilitugipkarniaqtun angutit inuuhuktutlu inuuhirikharnik mamitirutikharniklu;
- 2. Havakhamut Havaqatigit:** Uqaqqatigilugit kitkut ilaujut auladjutikhaanun havaakhap imaalu huuq ilaujut;
- 3. Havaakhanun Naunaitkutikhangit:** Naunaiyaqlugit naunaiyattiaqhimayumik hunangmangaat havaaq, qanuq havaktuniaqtuqm hummi hivitunikhaal;
- 4. Nunallaani ilauqatauniq/Ikajuutillu:** Uqautigilugit qanuq nunallaq ilauniaqqa, qanuq havaakhaq ikajuutauniaqqa nunallaamun, uqautigilugit atuqtaujut nunallaami ikajuqvikhat imaalu tunilugit ikajuutikkut titiraqhimajut piqaqat;
- 5. Tuhagakhanut:** Naunaijailutin qanuq tuhaqtitiniqqit nunallaamun havaakhamun imaalu uqautigilugit qanuginiit iniqtaukpat.



Maniit atuqtakhat (A) (Tunilugit naunaijattiaqhimaajut aviktuqhimaajut. Ilaliutilugit ilaliutihimaajut titiqat pijariaqaqat)	
Naunaitkutaq	Aktilanga
Havaakhanun Auladjutikharnik Akikhangit (Manikhat, akikhangit havaktiit ikaaknirmi katimadjutikhangitluuniit manikhat)	
Uqaqtuniaqtuq akikhangit, tingmidjutikhangit, ubluq tamaat atuqtakharnik akikhainik, hiniktarviit akikhangit	
Tamayat (Uuktuutigilugit: tuhaqtidjutit, ilihaidjutikhanun tamayat)	
Titiiqidjutiliqinikkut (angiktilaagiaqaqtun taima 10% talvani atautimiitun havaakhanun akikhangit, havaakhanun avatquhimaajut 50,000 piqaqtukhat havagiikhimajunik maniliqidjutikharnik iniqtiqhimaajunik, tamnalu akikhangit maniit ihivriuqtaujaagiikhimajut ilaugiaqaqtun talvani titiiqidjutiliqinikkut akikharnun)	
Maniliqinirmun 10%	
Atautimut A:	

Aalat ikajuutighat Maniliqtungnirmun (B)			
Naunaitkutaq	Tutqikhaqtaujuq	Ihumaliuqtaujuq huli	Aktilanga
Atautimun B:			

Aituutit (C)	
Unniqtuta	Aktilanga
Atautimut C:	
ATTAUTIMUT MANGIT (A + B + C)	



ATAUTTIMUT MANIIT TUKHIQTATIT INULIRIYIKKUT

UNIUDJUTIKKUT PITQUJAUHIMAJUT

Tuniyauyut niriuktauyut tunihilutik kingilingmik titiraqhimayumik maniliqinikkut uvalu hulidjutikkut uniudjutinik havaktauyukkut pitquyaujuta Inuliriyitkut Aituutit Ikayuutikkullu Maliruagahat aadjiliuqhimayuq piinarialik uvani Inuliriyitkut qaritaualiqiviani <http://www.gov.nu.ca/familyservices>

Unniudjutit titiraqtaullajut Inuktitut, Inuinnaqtun, Qablunatun Uivivitunluuniit.

Aittuqtauhimayut uqarvigitquyauyut Ilagit Ningaqauni Havanguyuq Havakti apiqutikhaqarupffi ihumalutiqarupfiluuniit iniqtirinahuaglutit unniudjutikhanik pitquyauhimagunik.

UUKTUUTIKKUT UQARIQHIMAYUT

Uqariiqtungatap kua kangiqhidjutit iluaniitut uvani uuktuutini itquumayut uvalu ihuaqtut nakuutqiatigut ilihimagunik uvalu ukpiriyamnik, piqangitungalu kinguvakkut angirutinik pidjutaayunun quyaginaq kinguani havaanun maniliqtuqtauhimayunin Inuliriyitkunin Kavamatkunin Nunavunmi..

 Titiraqlugit Uuktuqtun Atia

 Aadjiliuqlugu Tautuktum Atia

 Atiliuqvia Uuktuqtup

 Atiliuqvia Tautuktup

 Ublua (ublua-tatqiqhiutaa-ukiunga)

 Ublua (ublua-tatqiqhiutaa-ukiunga)

Hivuani tuyuqtinagu uuktuut titiraq:

- Qiniqlugit uuktuutit tamaita iniqtiqhimayut**
- Ilihimalugillu tapkua timiqutitit atiliuqhimayut maniliungninikkut timiuyut, atiliurutit ilaayukhat haffumunga uuktuunmun.**